



ב"ה

פסח

## הגדה של פסח

### מה החידוש ב"קרבנו לפני הר סיני"

"אלו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו" - ידועה הקושיא<sup>1</sup>: מהו החידוש בכך ש"קרבנו לפני הר סיני" (אם "לא נתן לנו את התורה"), שאומרים על זה "דיינו"?

יש מפרשים<sup>2</sup> ש"קרבנו לפני הר סיני" (אפילו ללא מתן תורה) קאי על ההתגלות האלקית - "אתה נגלית בענן כבודך על הר סיני"<sup>3</sup>, או שקאי גם על שמיעת עשרת הדברות (ללא נתינת כל התורה כולה). אבל, אין זה מחוור בדיוק הלשון "קרבנו לפני הר סיני", שהרי זוהי מעלת ההתגלות האלקית או שמיעת עשרת הדברות, ואין זה החידוש שמצד עצם ענינו של הר סיני.

ובפרט ש"קרבנו לפני הר סיני" היה כמה (חמשה או ששה) ימים לפני "אתה נגלית" ועשרת הדברות (בששה בסיון - לדעת רבנן, או בשבעה בסיון - לדעת ר"י<sup>4</sup>), שהרי בראש חודש סיון באו למדבר סיני, כמאמר רבותינו ז"ל<sup>4</sup> "כתיב הכא<sup>5</sup> ביום הזה באו מדבר סיני, וכתיב התם<sup>6</sup> החדש הזה לכם ראש חדשים, מה להלן ראש חדש אף כאן ראש חדש".

ויובן בהקדם שאלה נוספת בנוגע לכללות הענין ד"אלו כו' דיינו":

<sup>1</sup> ראה גם תו"מ חנ"ו ריש ע' 58. וש"נ.

<sup>2</sup> ראה הגש"פ עם לקוטי טעמים ומנהגים ע' כט (פיסקא אלו קרבנו).

<sup>3</sup> נוסח פסוקי שופרות בתפלת מוסף דר"ה.

<sup>4</sup> שבת פו, ב.

<sup>5</sup> יתרו יט, א.

<sup>6</sup> בא יב, ב.

מדוע מקדימים לומר "אלו הוציאנו ממצרים ולא עשה בהם שפטים דיינו" (וכן כל פרטי הענינים שבהמשך הפיסקא) - הרי יכולים לומר מלכתחילה "כמה מעלות טובות למקום עלינו, שהוציאנו ממצרים ועשה בהם שפטים... וקרבתו להר סיני ונתן לנו את התורה וכו' ובנה לנו את הבחירה לכפר על כל עוונותינו"?

אך הענין הוא - כמדובר לעיל<sup>7</sup> שכל ענין שנאמר בתורה שבכתב הוא מציאות קיימת באופן נצחי, ולכן, כאשר מתפסים בשבועת משה גם לאחרי שבטלה, חלה השבועה, דכיון שבתורה נאמר "ויאל משה"<sup>8</sup>, הרי זו מציאות קיימת באופן נצחי.

ועל דרך זה בנדון דידן: כיון שנזכר בתורה אודות הזמן ומעמד ומצב ד"קרבנו לפני הר סיני" קודם ש"נתן לנו את התורה", הנה גם לאחרי שניתנה התורה, נשאר בקיום נצחי גם המעמד ומצב ד"קרבנו לפני הר סיני" קודם ש"נתן לנו את התורה".

וענין זה מודגש בדברי בעל ההגדה "אלו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו":

כשאומרים רק "כמה מעלות טובות למקום עלינו... וקרבתו להר סיני ונתן לנו את התורה", משמעות הדברים, שהם שני ענינים שבאים בבת אחת או זה אחר זה, אבל לא מודגש שגם עכשיו ישנו הענין ד"קרבנו לפני הר סיני" כפי שהוא בפני עצמו.

ולכן הקדים בעל ההגדה לומר "אלו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו" - ש"קרבנו לפני הר סיני" הוא ענין בפני עצמו שצריך להודות עליו; ובמילא מובן מזה, שגם לאחרי שנתן לנו את התורה נשאר בקיומו גם הענין ד"קרבנו לפני הר סיני", כיון שכל ענין בתורה הוא נצחי.

וביאור הענין:

בנוגע לענינו של הר סיני - בניגוד לשאר השמות שנקראו לו, כמו "הר האלקים"<sup>9</sup> (שזהו שם שמתאים יותר ביחס ללימוד התורה), "הר חורב"<sup>10</sup>, וכיוצא בזה - איתא בגמרא<sup>11</sup>: "מאי הר סיני, הר שירדה שנאה לעכו"ם עליו".

<sup>7</sup> שיחת ש"פ ויקרא ס"א (תו"מ חס"ג ס"ע 394 ואילך). וש"נ.

<sup>8</sup> שמות ב, כא. וראה צפע"נ מכות יא, א. מפענ"צ פ"ה סי"ב.

<sup>9</sup> שם ג, א. ועוד.

<sup>10</sup> תשא לג, ו.

<sup>11</sup> שבת פט, סע"א.

ועל פי זה מובן הענין ד"קרבנו לפני הר סיני" לפני ש"נתן לנו את התורה" - שזה מורה שאין לחשוב שיכולים לרדוף אחרי תאוות עולם הזה, וביחד עם זה, להיות למדן, ללמוד נגלה וחסידות, אלא צריך להיות הענין ד"קרבנו לפני הר סיני" - רגש של שנאה לעניני העולם.

ובדוגמת מאמר רבותינו ז"ל "כל תלמיד חכם שיושב לפני רבו ואין שפתותיו נוטפות מר כו"<sup>12</sup>, ו"מה להלן באימה וביראה ברדת ובזיע אף כאן כו"<sup>13</sup> - שזהו בפרטיות בכל פעם שלומדים תורה; ועל דרך זה הוצרך להיות הענין ד"קרבנו לפני הר סיני" בנוגע לכללות הענין דמתן תורה .

ובכללות הרי זה הענין ד"סור מרע ועשה טוב": "קרבנו לפני הר סיני" - הוא ענין דסור מרע, לסור מכל עניני עולם הזה, שלא להיות מונחים בהם; ו"נתן לנו את התורה" הוא ענין דעשה טוב, לימוד התורה.

אלא שאי אפשר להמתין עד לגמר העבודה ד"סור מרע", ועד אז לא ללמוד תורה... בודאי צריך ללמוד תורה גם בשעה שאוחזים עדיין באמצע העבודה ד"סור מרע", אבל צריך לידע שלימוד התורה כדבעי הוא רק לאחרי ההקדמה ד"סור מרע", שזהו ענין ד"קרבנו לפני הר סיני".

ואין לחשוב ש"קרבנו לפני הר סיני" הוא רק ענין צדדי, והעיקר הוא ללמוד תורה - שלכן מדגישים "אלו קרבנו לפני הר סיני... דיינו", היינו, שצריך ליתן שבח והודיה להקב"ה במיוחד על זה ש"קרבנו לפני הר סיני" - "הר סיני" דייקא, ובאופן ד"קרבנו לפני הר סיני", ומזה מובן שזהו ענין עיקרי.

אבל לאחרי זה צריך להיות גם לימוד התורה בפועל - "ונתן לנו את התורה", ועד שבאים לסיום הענין: "ובנה לנו את בית הבחירה לכפר על כל עוונותינו".

ואז נעשית "טובה כפולה ומכופלת למקום עלינו" - "כפולה ומכופלת" דייקא (בדוגמת הלשון באגרת התשובה<sup>14</sup> בנוגע לענין התשובה: "אם היה רגיל לקרות דף אחד יקרא ב' דפים וכו' שבמקום הקשר הוא כפול ומכופל"), כיון שגם לאחרי ש"נתן לנו את התורה" נשאר הענין ד"קרבנו לפני הר סיני" בקיום נצחי.

---

<sup>12</sup> פסחים קיז, א. ו"ש"נ.

<sup>13</sup> ברכות כב, א. ו"ש"נ.

<sup>14</sup> ספ"ט.

ו"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"15 בגאולה העתידה, על ידי משיח צדקנו, שיבנה מקדש במקומו ויקבץ נדחי ישראל16, בגאולה האמיתית והשלימה, בקרוב ממש.

קטע משיחת ש"פ שמיני, מבה"ח וער"ח אייר, רשימת השומעים בלתי מוגה.

תו"מ ה'תשל"ג ח"ג ע' 128.

---

<sup>15</sup> מיכה ז, טו.  
<sup>16</sup> רמב"ם הל' מלכים ספי"א.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"ני הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד  
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו  
שלמה נחמ"ה, צביה זלאטע רי"זל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,  
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה